

1. Australië

§1 Sydney

Leren over een gebied

► Een gebied is een **stuk van de aarde**.

- Als je een gebied onderzoekt, stel je **vragen**: waar is dat en waarom is dat daar?
- Een kaart is een **verkleinde tekening** van een gebied.

Hoeveel mensen er op 1 vierkante kilometer wonen, is de **bevolkingsdichtheid**.

Hoe lees je een kaart?

► Bij **kaartlezen** let je op vier onderdelen van een kaart.

- De **titel** geeft informatie over het **gebied** of over **het onderwerp** van de kaart.
- De **noordpijl** geeft aan waar het **noorden** is.
- De **legenda** geeft de **betekenis** van kleuren en symbolen op de kaart.
- De schaal van de kaart (schaalstok of 1 : 100.000) laat zien **hoeveel het gebied op de kaart is verkleind**.

§2 Australië: een enorm land

Kaarten van grote gebieden

- ▶ Als je **uitzoomt**, zie je een steeds **groter** gebied op de kaart.
- Bij uitzoomen wordt de werkelijkheid steeds meer **verkleind** en zie je steeds **minder** details.

Kaarten van kleine gebieden

- ▶ Als je **inzoomt**, zie je een steeds **kleiner** gebied op de kaart.
- Bij inzoomen wordt de werkelijkheid steeds meer **vergroot** en zie je steeds **meer** details.

Enorme afstanden

- ▶ Australië is ongeveer **185** keer groter dan Nederland.
- De absolute afstand is de afstand tussen twee plaatsen gemeten **in een rechte lijn**.
- De relatieve afstand is de afstand tussen twee plaatsen gemeten **in reistijd of in kosten**.
- De **relatieve** afstand kan verschillen. Het maakt bijvoorbeeld uit of je met de **auto**, de **trein** of het **vliegtuig** reist en of je met een auto op een **bochtige weg** of op een **snelweg** rijdt.

Landschappen in Australië

- ▶ Er komen twee soorten landschappen voor in de wereld: **natuurlandschap** en **ingericht landschap**.
- Een natuurlandschap is **een landschap dat niet door mensen is ingericht**. Er zijn alleen **natuurlijke** elementen.
- Een ingericht landschap is **een landschap dat mensen hebben ingericht**. Er zijn veel **inrichtingselementen**.

§3 Australië in de atlas

Soorten kaarten

- ▶ Er zijn twee soorten kaarten: **overzichtskaarten** en **thematische kaarten**.
- Een **overzichtskaart** geeft je een overzicht van een gebied.
- Een **thematische kaart** gaat over een bepaald onderwerp.

Bevolkingsdichtheid

- ▶ Figuur 13 gaat over de **bevolkingsdichtheid** van Australië.
- De grote steden van Australië zijn **dichtbevolkt**. In het centrum is de bevolkingsdichtheid veel **hoger** dan in de buitenwijken.
- Buiten de grote steden en in de **outback**, het binnenland, is Australië (zeer) **dunbevolkt**.

Werken met de atlas

- ▶ Een atlas is **een boek met kaarten en afbeeldingen**. Als je iets wilt opzoeken in een atlas, kun je de **bladwijzer**, de **registers**, de **inhoudsopgave** en de **algemene legenda** gebruiken.
- Met de **bladwijzer** kun je een plaats of gebied zoeken waarvan je ongeveer weet waar het ligt.
- In het register van topografische namen of het topografische register kun je **de ligging van een plaats opzoeken als je de naam van de plaats weet**.
- In het trefwoordenregister kun je een kaart zoeken over **een bepaald onderwerp**.
- De **titels** van alle kaarten in de atlas staan in de algemene inhoud of de inhoudsopgave.
- Als een symbool of naam niet wordt uitgelegd in de legenda bij een kaart, kijk je in de **algemene legenda** van de atlas.

§4 Bronnen: Australië op de wereldbol

Bron 2 Waar wonen de meeste Australiërs?

► Australiërs wonen vooral in het **oosten**, **zuidoosten** en **westen** van Australië.

- In deze gebieden is het klimaat niet te **heet** of te **koud** en niet te **droog**.

Landbouw is er daardoor goed mogelijk.

- In het **midden** en in grote delen van het **zuiden** wonen weinig mensen omdat het daar veel **droger** en **heter** is. Grote delen zijn **woestijn** en landbouw is er vaak **niet** mogelijk.

Bron 3 Breedteligging

► De aarde heeft de vorm van een bol en draait om een **aardas**. Dit is een denkbeeldige lijn tussen de **Noordpool** en de **Zuidpool**. De **evenaar** deelt de aardbol in het **noordelijk** en het **zuidelijk** halfrond.

- De breedteligging is **de afstand van een plaats tot aan de evenaar in graden (°)**. Op het noordelijk halfrond spreek je van **noorderbreedte** (N.B.) en op het zuidelijk halfrond van **zuidbreedte** (Z.B.).

- De evenaar is een **breedtecirkel** (parallel). Tussen 0° en 90° lopen alle breedtecirkels **evenwijdig** (parallel) aan de evenaar.

Bron 4 Lengteligging

► De nulmeridiaan loopt van de **Noordpool** naar de **Zuidpool** over Greenwich en deelt de aardbol in het **oostelijk** halfrond en het **westelijk** halfrond.

- De lengteligging is **de afstand van een plaats tot aan de nulmeridiaan in graden (°)**. Op het oostelijk halfrond spreek je van **oosterlengte** (O.L.) en op het westelijk halfrond van **westlengte** (W.L.).

- De nulmeridiaan is een **halve lengtecirkel** (meridiaan). Er zijn **180** halve lengtecirkels op het oostelijk en **180** halve lengtecirkels op het westelijk halfrond (totaal dus **360**).

- De breedtecirkels en de meridianen vormen samen een **graadnet** op het aardoppervlak. Het snijpunt van een breedtecirkel en een meridiaan is de **absolute ligging** van die plaats. Dit snijpunt leg je vast met **coördinaten**, bijvoorbeeld die van Sydney: 33° Z.B. 151° O.L.